فصلنامه روانشناسی و علوم رفتاری ایران ، شماره ۱۶ ، زمستان ۱۳۹۷، ص ۷۵- ۶۶

ISSN: 2588-2864
http://www.psyj.ir

فصلنامه روانشناسی و علوم رفتاری ایران (سال چهارم)
شماره ۱۶/ زمستان ۱۳۹۷ / ص ۷۵- ۶۶

تأثیر تعارضات زناشویی و جهت‌گیری مذهبی در نگرش به خیانت در ازدواج

فاطمه برزگربفرویی [۱]، حمید جعفریان یسار [۲]

[۱] دانش‌آموخته کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی.

[۲] استادیار دانشگاه فرهنگیان.

نام نویسنده مسئول:

فاطمه برزگربفرویی

چکیده

مقدمه: خانواده با پیوند زناشویی شکل گرفته و تداوم می‌یابد. عواملی چون تعارضات زناشویی، جهت‌گیری مذهبی و نگرش به خیانت، پایداری زناشویی را دچار آسیب می‌کند. روش‌شناسی: این مطالعه با هدف تأثیر تعارضات زناشویی و جهت‌گیری مذهبی و با نگرش به خیانت در زنان به روش توصیفی ـ همبستگی انجام شده است. جامعه آماری، شامل کلیه زنان متاهل مراجعه کننده به مراکز مشاوره استان قم در یک سال و نمونه آماری آن به صورت تصادفی هدف‌مند (زنان درخواست مشاوره با موضوع خیانت در ازدواج) ۹۰ نفر تعیین شد. ابزار اندازه‌گیری شامل سه پرسش‌نامه جهت‌گیری مذهبی (آلپورت)، تعارضات زناشویی (بوهلر) و مقیاس نگرش به خیانت زناشویی (مارک واتلی)، بود. یافته‌ها: بین تعارضات زناشویی و جهت‌گیری مذهبی با نگرش به خیانت در ازدواج؛ رابطه معناداری وجود دارد. بر اساس ضرایب بتای به دست آمده تأثیر تعارضات زناشویی بیشتر از تأثیر جهت‌گیری مذهبی در نگرش به خیانت در ازدواج است. نتیجه‌گیری: نگرش به خیانت از روی متغیرهای تعارضات زناشویی و جهت‌گیری مذهبی قابل پیش‌بینی است. بنابراین لازم است زنان از علل تعارضات زناشویی و نقش جهت‌گیری مذهبی آشنا بوده تا منجر به نگرش خیانت در ازدواج نگردد.

واژگان کلیدی: تعارضات زناشویی، جهت‌گیری مذهبی، نگرش به خیانت در ازدواج.

فصلنامه روانشناسی و علوم رفتاری ایران ، شماره ۱۶ ، زمستان ۱۳۹۷، ص ۷۵- ۶۶

ISSN: 2588-2864
http://www.psyj.ir

مقدمه

خانواده یکی از ارکان اصلی جامعه به شمار رفته و دستیابی به جامعه سالم آشکارا، در گرو سلامت خانواده و تحقق خانواده سالم، مشروط به بهره مندی اعضا آن از سلامت روانی و داشتن روابط مطلوب با یکدیگر است. شواهد نشان دهنده آن است که زوجها در برقراری روابط صمیمی و درک احساسات از جانب همسران خود با مشکلات متعددی مواجه هستند. بدیهی است، کمبودهای موجود در کفایت‌های عاطفی و هیجانی زوجها در کنار عوامل متعدد دیگر، بر زندگی مشترک آنها اثرات نامطلوبی خواهد گذاشت (دیویس،۱۳۸۲[1]). یکی از مشکلات در حوزه ازدواج تعارضاتی است که بین زوجین شکل می‌گیرد. در زمینه تعارض تعاریف وتعبیرهای متفاوتی ارائه شده است. به عقیده دیویس تعارض در روابط وقتی بروز می‌کند که رفتار یک شخص با توقعات شخصی دیگر هماهنگ نباشد. وجود تعارض بین همسران از واکنش نسبت به تفاوت‌های فردی ناشی می‌شود و زمانی قوت می گیردکه احساس خشم، خصومت، کینه، نفرت، حسادت، سوء رفتار کلامی و فیزیکی بر روابط زوجها حاکم می‌شود(دیویس، ۱۳۸۲). همچنین می‌توان تعارض را به عنوان فرایندی در نظر گرفت که طی آن یکی از طرفین پی می‌برد که طرف مقابل او مسائل مورد علاقه او را سرکوب می‌کند(گریف وبرونیه[2]،۲۰۰۰). تعارض بین دو زوج نوعی فقدان توافق مداوم، و معنادار بین دو همسر است که یکی از آنها آن را گزارش می‌کند. منظور از معنادار بودن، تأثیر این مسأله بر عملکرد همسران و منظور از مداوم، اشاره به اختلافاتی است که به مرور زمان از بین نمی‌روند(هالفورد[3]،۲۰۰۱). تعارضات جنبه‌های متعددی از اختلال در رابطه زناشویی همچون کاهش همکاری،کاهش رابطه جنسی، افزایش واکنشهای هیجانی وکاهش رابطه خانوادگی با خویشاوندان همسر و افزایش رابطه فردی با خویشان خود وجدا کردن امور مالی از یکدیگر را به دنبال می‌آورد. چنانچه تعارضات زناشویی[4] شرایط نامساعدی را برای ارضای نیازهای روانی زوجین ایجاد کند آثار منفی وگاهی جبران ناپذیری را برجای می‌گذارد، به طوری که اختلالات عصبی، افسردگی و خودکشی از پیامدهای اختلافات خانوادگی می‌باشند. گاهی همراه با تعارضات زناشویی، خیانت نیز مانند گیاهی هرز در کنار درخت ریشه دارو پربار ازدواج می‌روید ولحظاتی گذرا به عمر کوتاه و شوم خود ادامه می‌دهد. اگر در اعتماد واحساس امنیت زوجین شکافی به وجودآید زندگی نشاط و پویایی خود را از دست داده و باعث زخم خوردگی در یکی از زوجین یا هر دو می‌شود. از آنجا که خیانت اساسی ترین جزء رابطه زناشویی، اعتماد را خدشه دار می‌کند، بنابراین آثار مخرب بسیار عظیمی در زندگی مشترک برجای می‌گذارد.

نتایج برخی تحقیقات حاکی از آن است که بسیاری از اختلالات روان‌پزشکی از جمله اختلالات جسمانی، شناختی، رفتاری و استرس، تحت تأثیر آشفتگی زناشویی و تعارضات است (سلیمانیان و دیگران، ۱۳۸۴). منبع تعارض بین زوجین طبق نظر پاترسون[5] و دیگران، ۱۹۷۵، می‌تواند ناشی از زمینه‌های اجتماعی که در برگیرنده تغییر روابط افراد به دلایل مختلف از جمله تغییر در دانش، نگرش و بینش‌های کسب شده از طرق مختلف و تغییرات اجتماعی باشد و یا تفاوت‌های ادراکی ایجاد شده در زوجین باشد که این تفاوت‌های ادراکی ایجاد شده ناشی از یادگیری‌ها و آموزش‌هایی است که به طورخواسته و یا ناخواسته فرد درک و دریافت می‌کند. تعارض در زندگی زناشویی می‌تواند بنیان‌های خانواده را سست کند و به وحدت و یکپارچگی آن ضربه بزند. شدت تعارض موجب، بروز نفاق و پرخاشگری و ستیزه جویی و سرانجام اضمحلال و زوال خانواده می‌گردد.

کانون خانواده ای که بر اثر تعارض و نفاق و جدال بین زن و شوهر آشفته است آثار مخربی در حیات کودکی فرزندان و خانواده به جای می‌گذارد که در سال‌های آتی به صورت عصیان و سرکشی از مقررات اجتماعی بروز می‌کند(کیوچنگ[6]، ۱۹۹۶). این ارتباطات مخرب یا تعاملات منفی بین زوجین منجر به کاهش رضایت در رابطه و افزایش احتمال طلاق می‌شوند (آماتو[7] و دیگران، ۲۰۰۷). یکی از راه‌گشاهای زندگی بدون تعارض، توجه به مسایل معنوی و پرورش اعتقادات مذهبی است. بر اساس آموزه‌های دینی پایبندی زوجین به دستورات مذهبی، آرامش و رضایت اززندگی زناشویی را فراهم می‌سازد، زیرا ارزش‌ها به زندگی معنا می‌بخشند و پناهگاهی در دوره‌های بحرانی زندگی، همانند غم و اندوه و فقدان و ماتم، تلقی می‌شوند. مذهب با مبدأ درونی، فراگیر و دارای اصول سازمان یافته و درونی شده است ولی مذهب با مبدأ بیرونی، امری خارجی و ابزاری است که برای ارضاء نیازهایی مانند آرامش، معاشرت، ایجاد امنیت و برای توجیه خود و حتی موقعیت به کارگرفته می‌شود. به نظر آلپورت[8] کوتا هترین راه برای تقسیم بندی مذهب از نظر موضوعی این است که بگوئیم شخصی که از بیرون برانگیخته شده، مذهبش را مورد استفاده قرار می‌دهد، و به سمت خداوند می‌رود بدون اینکه از خود روی بگرداند، در حالی که،

---

[1].Davis
[2].Greef & Bruyn
[3].Halford
[4].Marital conflict
[5].Paterson
[6]. Kiu-c hing
[7].Amato
[8].Alport

ISSN: 2588-2864
http://www.psyj.ir

شخصی که از درون برانگیخته شده با مذهبش زندگی می کند و انگیزه هایش را درون خود مذهب می‌یابد و به عبارتی مذهب و شخصیتش یکی می‌شود.

ماهونی[9] و دیگران، (۱۹۹۹)، بعد از بررسی تحقیقات خود به این نتیجه رسیدند که عمل به باورهای دینی، موجب افزایش شادکامی کاهش چشمگیر پرخاشگری کلامی و تعارضات زناشویی شده و در نهایت سبب رضایت زناشویی گردیده است. با توجه به مسائل مطرح شده، واضح است که سلامت روان نسل‌های جامعه در گرو تامین سلامت روان خانواده است و هرگونه آسیبی به آن نسل آینده را از اثرات سوء خود مصون نخواهد گذاشت. متأسفانه یکی ازعوامل آسیب زایی که سبب ساز تعارضات واختلافات زناشویی است و بقای خانواده را به خطر می‌اندازد، عامل خیانت در ازدواج می‌باشد(پلات[10] ودیگران، ۲۰۰۸). در نگاه مذاهب مختلف، خیانت فعلی حرام تلقی می‌شود و ارتکاب آن از سوی هر فردی (زوج و زوجه) با کیفر و جزای سنگینی همراه است. با توجه به اینکه در شرع اسلام به مردان اجازه داده شده در کنار همسر دائمی خود همسر موقت نیز اختیار کنند، این مورد از زنان سلب شده و آنها باید به همسر خود وفادار باشند و نمی‌توانند در آن واحد چند همسر داشته باشند.در قران، خیانت زن به مرد اینگونه تعریف شده است: هرگاه زنی با مردی اجنبی ارتباط نامشروع داشته باشد و این رابطه نامشروع با چهار شاهد عادل ثابت شود حکم زنا بر زن جاری می‌شود(سوره نور آیه ۶ و۷). با توجه به اینکه بیشتر پژوهش‌ها بر درمان و کاهش آسیب‌های ناشی از خیانت متمرکز شده و علل و عوامل مؤثر بر خیانت زناشویی زوجین و نگرش آنان به این مساله قبل از وقوع مورد توجه نبوده، بنابراین در این مطالعه، نقش جهت‌گیری مذهبی و تعارضات زناشویی از روی نگرش زنان به خیانت در ازدواج بررسی شده است.

۱-ادبیات نظری و پیشینه

جهت گیری مذهبی: جهت گیری مذهبی به منزله مرجعیت بخشیدن به ساختار روابط ومناسبات انسان در تمام ابعاد آن در پرتو رابطه انسان با خدا تعریف شده است (بهرامی وتاشک، ۱۳۸۳ به نقل از کیانی، ۱۳۸۹). علم روان شناسی طی یک قرن گذشته نسبت به پدیدهٔ مذهب موضع گیری‌های بسیار متفاوتی داشته است. اگر چه ویلیام جیمز[11] و استانلی هال[12] به عنوان متقدمین روان شناسی در آمریکا نسبت به مطالعهٔ دین توجه خاصی داشتند اما روند مطالعات روان شناسی در غرب و خصوصاً آمریکا حاکی از عدم توسعهٔ رغبت‌های متقدمین توسط متاخرین است. ویلیام جیمز (۱۹۰۲) در کتاب گونه‌های تجربهٔ دینی خود که شامل بیست سخنرانی وی است به بررسی انواع تجربیات دینی پرداخته است. وی ضمن استناد به تجربیات شخصی افراد در حالات جذبه، خلسه و احساس حضور نزد پروردگار به مسئله وحدت وجود که از مباحث اساسی در فلسفه و عرفان است توجه می‌کند (ویلیام جیمز۱۳۵۶ صفحهٔ ۱۰۹). دامنه مطالعات ویلیام جیمز در زمینهٔ تجربیات دینی از کشور آمریکا فراتر رفته و فرهنگ شرق را نیز در بر می‌گیرد. این بررسی‌ها شامل سرگذشت غزالی و اشاره به اشعار شبستری در گلشن راز نیز می‌شود. حاصل این مطالعات منجر به ارائه یک فرضیهٔ اساسی در زمینه روان شناسی دین می‌شود (ویلیام جیمز، ۱۳۵۶ ص ۱۱۰). طبق این فرضیه، محتوای ناهشیار صرفاً شامل خاطرات ناقص، تداعی معانی عجیب و غریب و مانند آن نیست. تعارضات زناشویی: در فرهنگ فارسی معین واژه "تعارض" ناسازگاری کردن و متعرض یکدیگر شدن تعریف شده است تعاریف متعدد برای واژه تعارض زناشویی ارائه شده است. درمانگران سیستمی تعارض زناشویی را تنازع برسر تصاحب پایگاه‌ها و منابع قدرت و حذف امتیازات دیگری می‌دانند (براتی،۱۳۷۵). از نظروایل [13] کنش و واکنش دوفردکه قادر نیستند منظور خود را تفهیم نمایند، تعارض یا تنازع نامیده می‌شود. امروزه خانواده‌ها درگیر انواع گوناگونی از تعارضات و اختلافات شدید هستند که این اختلافات باعث عدم کارکرد خوب وسالم خانواده به عنوان نخستین و قدیمی ترین نهاد اجتماعی می‌شود.

نهادی که وظیفه‌ی اصلی آن ایجاد روحیه و شخصیت سالم است خود به عاملی برای اختلافات عاطفی، رفتاری و شخصیتی تبدیل می‌شود (عبدالهی،۱۳۸۴). حل تعارضات زناشویی با استفاده از شیوه واقعیت درمانی که زیرمجموعه نظریه انتخاب است، امکان پذیر گردیده است. منبع این اختلاف‌ها می‌تواند تقاضاهای غیر واقع بینانه و غیرمعقولانه، انتظارات کشف نشده و موضوعات حل نشده یکی از زوج‌ها باشد. طبق نظریه انتخاب، تلاش درمانگر این است که مشکل را ریشه یابی کند، هدف زوج‌ها را از آمدن به مشاوره دریابد و توانایی آنها را برای برطرف کردن مشکل از زبان خودشان بشنود. این سوال و جواب کوتاه و مختصر مسیر حل مشکل را بسیار ساده می‌کند و تا حدود زیادی راه را برای درمانگر راحت می‌کند. اولین سوال این است که آیا می‌خواهید به بهبود روابطتان کمک کنید. پاسخ آن‌ها باعث می‌شود، درمانگر

---

9. Mahoney
10. Plate
11. Wiliam jimz
12. stanly Hall
13. while

ISSN: 2588-2864
http://www.psyj.ir

یک قدم دیگر به جلو بردارد. اکثر زوج‌ها می‌گویند، می‌خواهیم روابطمان بهبود پیدا کند. سوال دوم این است که هر کدام از ما چه کسی را می‌توانیم کنترل کنیم؟ حتی زوج‌های به شدت کنترل گر پاسخ می‌دهند خودمان؛ اما وقتی می‌پرسیم پس چرا برای همسرتان محدودیت ایجاد می‌کنید، نمی‌دانند. زیرا فقط به احساسات خود واقف هستند و از نیازهای اساسی خود بی خبرند.

خیانت[14] در ازدواج: خیانت در لغت مشتق از «خَوَن» به معنای مخالفت با حق وپیمان در پنهانی است. اهل لغت خیانت را از جمله مخالفت با حق از طریق نقض عهد مخفیانه معنا کرده‌اند (مفردات راغب جلد ۱، صفحه ۱۶۳). در فرهنگ لغت عمید خیانت انجام عملی است که بر خلاف اعتماد دیگران است. بلو وهارت نت (۲۰۰۵) در بررسی ادبیات مربوط به خیانت به این نتیجه رسیدند که هیچگونه توافقی در تعریف خیانت وجود ندارد ومعنای خیانت در هر فرهنگ ودر هر رابطه متفاوت است ولی از میان تعاریف گوناگون ارائه شده جانسون (۲۰۰۵) خیانت را اینگونه تعریف می‌کند: هررفتاری که گمان شود خدشه ای به حس اعتماد میان همسران وارد شده یا تهدیدی برای رابطه آنها باشد؛ به عبارت دیگر هر رفتاری که پیوند ارتباطی میان همسران را تضعیف کند.پیتمن عنوان میکند هرگونه روابط جنسی یا ارتباط عاطفی خارج از چارچوب روابط زناشویی به صورت مخفیانه، که تهدیدی برای زندگی زناشویی محسوب شده قانونا خیانت تعریف می شود. اگر فردی رابطه جنسی با دیگری نداشته باشد اما علاقه، صمیمیت محبت و زمانی را با او صرف کند چنین موقعیتهایی را هم میتوان خیانت تلقی کرد (پیتمن[15]، ۱۹۸۹).

انواع خیانت‌های زناشویی: به طور کلی میتوان خیانتها را برروی یک طیف در نظر گرفت که یک سر آن بی وفایی ویک سر آن خیانت‌های جنسی قرار دارد این دیدگاه خیانت‌ها را به سه دسته تقسیم میکند که عبارتند از: الف)خیانت‌های عاطفی: در این نوع از بی وفایی عاطفی، یکی از زوجین به دلایل مختلف مشکلات عاطفی خود را قبل از آنکه با همسرش مطرح کند با فرد دیگری خارج از خانواده اش در میان میگذارد واز اوحمایت عاطفی می‌جوید در واقع فرد غریبه ای تکیه گاه عاطفی همسر پیمان شکن می‌شود این نوع خیانت اشکال فرعی دارد ازجمله ارتباط اینترنتی، ارتباط تلفنی، ارتباط در محیط کار. ب)خیانت‌های جنسی: خیانت جنسی به معنای روابط جنسی همسر با جنس مخالف است. مشکل‌های فرعی تر ارتباط جنسی با همجنسان، ارتباط جنسی با افرادی غیر از همسر وکسب لذت از آن. ج)خیانت‌های مرکب: این شکل از خیانت ترکیبی از خیانت عاطفی و خیانت جنسی است.

۲-روش‌شناسی پژوهش:

هدف این مطالعه پیش‌بینی نقش جهت‌گیری مذهبی و تعارضات زناشویی با نگرش به خیانت در زنان بود. جامعه آماری آن شامل زنانی است که برای موضوع خیانت در ازدواج به مراکز مشاوره استان قم مراجعه کردند، بود. نمونه آماری بر اساس مطالعات همبستگی برای هر متغیر ۳۰ نفر، یعنی ۹۰ نفر به صورت تصادفی هدفمند، انتخاب شدند. ابزار اندازه‌گیری شامل پرسشنامه‌های جهت‌گیری مذهبی (آلپورت)، تعارضات زناشویی (بوهلر) و مقیاس نگرش به خیانت زناشویی (مارک واتلی)، بودند.

پرسشنامه جهت‌گیری مذهبی (درونی ـ بیرونی) آلپورت: آلپورت مقیاس جهت‌گیری مذهبی (درونی ـ برونی) یک مقیاس ۲۱ گزینه‌ای ساخت که از ۱ تا ۱۲؛ جهت‌گیری مذهبی بیرونی و از ۱۳ تا ۲۱؛ جهت‌گیری مذهبی درونی اشاره می‌کند. جهت‌گیری مذهبی درونی: جهت‌گیری مذهبی درونی به صورت یک چارچوب معنا بخش بوده کـه بـر حسـب آن تمام زندگی شناخته می‌شود (دوناهو، ۱۹۸۵). اشخاصی که انگیزه‌های اصلی خود را در خود مذهب، می‌یابند، دیگر نیازها هر چقدر هم که قوی باشند، نسبت به انگیـزه مذهبی، ارزش کمتری داشته و چنین اشخاصی وقتی باوری را قبول می‌کنند، سـعی در درونی کردن آن هستند. (آلپورت، ۱۹۶۷). جهت‌گیری مذهبی بیرونی: افراد با جهت‌گیری برونی مذهبی، از مذهب برای رسیدن به مقاصدشان ابـزاری و منفعت طلبانه اسـتفاده می‌کنند. به عبارت دیگر، مذهب برای رسیدن به هدف‌های مهم‌تر است (آلپورت، ۱۹۶۷).

پرسشنامه تعارضات زناشویی: این پرسشنامه دارای ۴۲ سؤال برای سنجش تعارضات زناشویی است. این ابزار هفت بعد از تعارضات زناشویی را اندازه کرده که عبارتند از: ۱-کاهش همکاری (سوالات ۳، ۹، ۱۹، ۲۱، ۲۷)؛ ۲-کاهش رابطهٔ جنسی (سوالات ۴، ۱۰، ۱۵، ۲۸، ۳۳)؛ ۳-افزایش واکنش‌های هیجانی (سوالات ۵، ۱۱، ۱۶، ۲۲، ۲۹، ۳۴، ۳۹، ۴۱)؛ ۴-افزایش جلب حمایت فرزند (سوالات ۷، ۱۸، ۲۴، ۳۱، ۳۶)؛ ۵-افزایش رابطه فردی با خویشاوندان خود (سوالات ۶، ۱۲، ۱۷، ۲۳، ۳۰، ۳۵)؛ ۶-کاهش رابطه خانوادگی با خویشاوندان همسر و دوستان(سوالات ۱، ۱۹، ۲۵، ۳۷، ۴۰، ۴۲)؛ ۷-جدا کردن امور مالی از یکدیگر (سوالات ۲، ۸، ۱۳، ۲۰، ۲۶، ۳۲، ۳۸). حداکثر نمره در این ابزار، ۲۱۰ و حداقل آن ۴۲ نمره است. نمره بیشتر به معنی تعارض بیشتر و نمره کمتر به معنی رابطه بهتر است (ثنایی، ۱۳۷۹).

---

14. Infidelity
15. Pittman

ISSN: 2588-2864
http://www.psyj.ir

مقیاس نگرش به خیانت زناشویی: این مقیاس توسط مارک واتلی (۲۰۰۶) تهیه و توسط عبداله زاده (۱۳۸۹) ترجمه شده است. این مقیاس دارای ۱۲ عبارت در طیف هفت‌گانه از بسیار مخالف (۱ امتیاز) تا بسیار موافق (۷ امتیاز) می‌باشد. چیزی به نام پاسخ درست یا غلط در این پرسشنامه وجود ندارد. پرسش‌نامه فقط خواهان نظر و واکنش صادقانه آزمودنی به جملات است. جملات مربوط به احساسات مثبت و منفی راجع به مقوله خیانت است. هدف از این سنجش، نوع احساسات و تفکر افراد نسبت به مسائل خیانت زناشویی است. بالاترین امتیاز ۸۴ بوده که به معنی پذیرندگی خیانت و پایین‌ترین امتیاز، ۱۲ به معنی رد کننده خیانت است.

۳-یافته‌ها:

جدول۱: آمار توصیفی متغیرهای تحقیق، آلفای کرونباخ و توزیع نرمال متغیرها

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	کمترین	بیشترین	دامنه تغییرات	آلفای کرونباخ	Z کلموگروف - اسمیرنوف	سطح اطمینان توزیع نرمال
مقیاس کلی خیانت در ازدواج	۴۴,۲۳	۶,۲۸۷	۲۴	۶۰	۳۶	۰,۷۱۵	۱,۳۱۹	۰,۰۶۲
مقیاس کلی تعارضات زناشویی	۷۹,۱۹	۱۹,۹۵۸	۵۰	۱۴۶	۹۶	۰,۶۷۲	۰,۹۹۷	۰,۲۷۳
مولفه کاهش همکاری	۸,۴۷	۲,۸۲۱	۵	۱۷	۱۲	۰,۶۷۹	۱,۲۵۰	۰,۰۸۸
مولفه کاهش رابطه جنسی	۹,۳۴	۳,۰۸۴	۵	۱۷	۱۲	۰,۶۶۵	۱,۰۹۵	۰,۱۸۲
مولفه افزایش واکنش‌های هیجانی	۱۵,۸۹	۵,۰۱۳	۸	۲۹	۲۱	۰,۶۴۸	۱,۲۷۶	۰,۰۷۷
مولفه افزایش جلب رضایت فرزند	۹,۵۶	۳,۹۳۵	۵	۲۰	۱۵	۰,۶۶۵	۱,۳۲۰	۰,۰۶۱
مولفه افزایش جلب حمایت خویشان خود	۱۰,۹۲	۴,۳۳۵	۶	۲۲	۱۶	۰,۶۷۳	۱,۳۰۹	۰,۰۶۵
مولفه کاهش حمایت خویشان همسر	۹,۸۳	۳,۳۱۲	۶	۱۷	۱۱	۰,۶۶۶	۱,۲۵۸	۰,۰۸۴
مولفه جداکردن امور مالی از یکدیگر	۱۵,۱۸	۴,۲۱۸	۷	۲۷	۲۰	۰,۶۷۸	۱,۱۳۹	۰,۱۴۹
مقیاس کلی جهت‌گیری مذهبی	۵۱,۱۰	۷,۸۴۴	۳۰	۶۷	۳۷	۰,۷۰۰	۰,۶۸۸	۰,۷۳۲
مولفه جهت‌گیری مذهبی بیرونی	۳۰,۱۷	۷,۰۸۷	۱۳	۴۸	۳۵	۰,۷۰۹	۰,۵۴۹	۰,۹۲۳
مولفه جهت‌گیری مذهبی درونی	۲۰,۸۸	۲,۶۴۷	۱۲	۲۷	۱۵	۰,۷۰۱	۱,۳۰۱	۰,۰۶۸

داده‌های جدول بالا، آمار توصیفی متغیرها و وضعیت پایایی متغیرها و همچنین وضعیت توزیع نرمال متغیرها را نشان می‌دهد. بر اساس نتایج به دست امده، همه متغیرها دارای پایایی قابل قبول و دارای وضعیت توزیع نرمال هستند. بنابراین برای تحلیل آماری از آزمون‌های پارامتریک استفاده می‌شود.

تعارضات زناشویی و جهت‌گیری مذهبی در نگرش به خیانت در ازدواج زنان تأثیر معناداری ندارد.

جدول۲: آمارتوصیفی متغیرها

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	تعداد آزمودنی
مقیاس خیانت در ازدواج	۴۴,۲۳	۶,۲۸۷	۹۰
مقیاس تعارضات زناشویی	۷۹,۱۹	۱۹,۹۵۸	۹۰
مقیاس جهت‌گیری مذهبی	۵۱,۱۰	۷,۸۴۴	۹۰

بر اساس نتایج به دست آمده از جدول بالا؛ تغییرات نمرات در مقیاس تعارضات زناشویی از بقیه مقیاس‌ها (مقیاس خیانت در ازدواج و مقیاس جهت‌گیری مذهبی)، بیشتر است.

ISSN: 2588-2864
http://www.psyj.ir

جدول۳: همبستگی خطی (تک‌متغیره) بین متغیرها

متغیرها / آماره‌ها	مقیاس خیانت در ازدواج با مقیاس تعارضات زناشویی	مقیاس خیانت در ازدواج با مقیاس جهت‌گیری مذهبی	مقیاس تعارضات زناشویی با مقیاس جهت‌گیری مذهبی
مقدار همبستگیr	۰,۴۵۲	۰,۴۱۳	۰,۰۸۳
سطح اطمینان.sig	۰,۰۰۰	۰,۰۰۰	۰,۲۱۹
تعداد آزمودنیn	۹۰	۹۰	۹۰

بر اساس نتایج ارایه شده در جدول بالا؛ همبستگی بین مقیاس خیانت در ازدواج با مقیاس تعارضات زناشویی (r=0/452,P<0/001) به میزان ۰/۴۵۲ (معنادار) و همبستگی بین مقیاس خیانت در ازدواج با مقیاس جهت‌گیری مذهبی (r=0/413,P<0/001)؛ به میزان ۰/۴۱۳ (معنادار) و همبستگی بین مقیاس تعارضات زناشویی با مقیاس جهت‌گیری مذهبی (r=0/083,P=0/219)؛ به میزان ۰/۰۸۳؛ به دست آمد.

جدول۴: همبستگی چندگانه، ضریب تعیین و مقدار F تحلیل واریانس متغیرها در مدل رگرسیونی

متغیرها	همبستگی چندگانهR	ضریب تعیینR^2	مقدارF	سطح اطمینانP-Value
مقیاس خیانت در ازدواج مقیاس تعارضات زناشویی مقیاس جهت‌گیری مذهبی	۰,۵۸۹	۰,۳۴۷	۲۳,۱۲۳	۰,۰۰۰

بر اساس نتایج ارایه شده در جدول بالا؛ همبستگی چندگانه بین مقیاس‌های خیانت در ازدواج؛ تعارضات زناشویی و جهت‌گیری مذهبی؛ (R=0/589,F=23/12,P<0/001)، به دست آمد. بر اساس ضریب تعیین به دست آمده، R^2=0/347؛ بیش از ۳۴ درصد از تغییرات متغیر وابسته (مقیاس خیانت در ازدواج)؛ از روی متغیرهای مستقل (مقیاس تعارضات زناشویی و مقیاس جهت‌گیری مذهبی)؛ تبیین می‌شود.

جدول۵: ضرایب مدل رگرسیونی

متغیر وابسته (مقیاس خیانت در ازدواج)	ضرایب استاندارد نشده		ضرایب استاندارد شده	مقدارt	سطح اطمینان P-value
متغیرهای پیش‌بین	ضریبB	استاندارد خطا	ضریبBeta		
مقیاس تعارضات زناشویی	۰,۱۳۳	۰,۰۲۷	۰,۴۲۱	۴,۸۴۴	۰,۰۰۰
مقیاس جهت‌گیری مذهبی	۰,۳۰۴	۰,۰۷۰	۰,۳۷۹	۴,۳۵۶	۰,۰۰۰

بر اساس نتایج ارایه شده در جدول بالا؛ تأثیر مقیاس تعارضات زناشویی در خیانت در ازدواج (β=0/421,T=4/844,P<0/001) به میزان ۰/۴۲۱ (معنادار) و تأثیر مقیاس جهت‌گیری مذهبی در خیانت در ازدواج (β=0/379,T=4/356,P<0/001) به میزان ۰/۳۷۹ (معنادار)؛ به دست آمده است. بنابراین بر اساس بتاهای به دست آمده؛ تأثیر مقیاس تعارضات زناشویی بیشتر از مقیاس جهت‌گیری مذهبی، دیده می‌شود.

ISSN: 2588-2864
http://www.psyj.ir

نتیجه‌گیری

تعارضات زناشویی از مقوله‌های جدی است که بر رفتار افراد خانواده تاثیرگذاراست و استرس وفشارهای روانی زیادی را به اعضای خانواده تحمیل می‌کند بنابراین قسمت اعظمی از مراجعین به مراکز مشاوره را افرادی تشکیل می‌دهند که در خانواده خود با چنین تعارضاتی دست به گریبان هستند که در صورت حل نشدن تعارضات مشکلات عدیده‌ای را برایشان رقم می‌زند. عده‌ای در این بین به دلیل تابو بودن طلاق در فرهنگ و خانواده‌شان به روابط فرازناشویی متوسل می‌شوند. در این زمینه، ویلیام گلاسر، روانشناس نامی، بیان می‌دارد، زوج‌ها زندگی مشترکشان را با عشق شروع می‌کنند، اما می‌بینند صمیمیت اولیه به تدریج رنگ می‌بازد با گذشت زمان زندگی برخی از زوجین به طلاق کشیده می‌شود. اما اکثریت به زندگی مشترکشان با آهنگی یکنواخت وملالت اور ادامه می‌دهند و برای تحمل این زندگی به مشروبات الکلی، پرخوری، استفاده از مواد مخدر یا ارتباطات نامشروع روی می‌آورند. تحقیقات ملیحه شیردل دقیقاً همسو با این مطلب است که عوامل نارضایتی عاطفی و جنسی در روابط زناشویی، حس انتقام‌جویی نسبت به بی‌وفایی همسر و تنوع‌طلبی در گرایش زنان و مردان متأهل به روابط نامشروع مؤثر هستند. همچنین ایشان به این نتیجه رسید که زنان گرایش کمتری به روابط نامشروع داشته و مهمترین دلیل آنها نارضایتی عاطفی است از آنجایی که در این تحقیق زنان، نمونه آماری بودند. از آنجایی که نمونه‌های مراجعه کننده به مراکز مشاوره به دلیل مشکل در رابطه زناشویی مراجعه کرده بودند ولی در پرسشنامه بالعکس عمل کرده و رابطه خود را خوب و بدون تعارض جلوه دادند با پژوهش گلس و رایت (۱۹۸۵) همسو بود. آنها در تحقیق خود متوجه شدند که ۵۶ درصد مردان و۲۴ درصد زنان مورد مطالعه در عین داشتن رابطه خارج از محدوده زناشویی، اعلام داشتند ازدواج موفق و رابطه خوبی داشته در حالی که در مورد مفهوم ازدواج مغلطه‌ای صورت گرفته است.

ISSN: 2588-2864
http://www.psyj.ir

منابع و مراجع

[۱] احمدی، خدابخش و دیگران (۱۳۸۵). «بررسی رابطه تقیدات مذهبی و سازگاری زناشویی» خانواده‌پژوهی، سال دوم، شماره ۵، ص ۵۵- ۶۷.

[۲] بنی‌اسدی، حسن (۱۳۷۵)، بررسی و مقایسه عوامل مؤثر اجتماعی _ فردی و شخصیتی در زوج‌های سازگار و زوج‌های ناسازگار در شهر کرمان، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، روان‌شناسی، تهران، دانشگاه تربیت مدرس.

[۳] ثنایی ذاکر، باقر.حیدری،حسن. نوابی نژاد؛ شکوه.دلاور، علی، (۱۳۸۸)، اثربخشی گفتگوی موثر برکاهش تعارضات زناشویی،مجله اندیشه ورفتار، دوره چهارم، شماره ۱۴،صفحه ۱۵.

[۴] ثنایی، باقر و طاهره براتی(۱۳۷۹). مقیاس‌های سنجش خانواده و ازدواج، تهران: بعثت.

[۵] جیمز، ویلیام (۱۳۵۶). دین و روان، ترجمه مهدی قائنی، تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب.

[۶] حق‌دوست، علی‌اکبر و دیگران، (۱۳۷۴)، «بررسی دیدگاه دانشجویان علوم پزشکی پیرامون عوامل مؤثر در ازدواج» (اندیشه و رفتار، شماره ۳، ص ۲۰- ۲۹.

[۷] حیدری، مجتبی (۱۳۸۷). بررسی رابطه جهت گیری مذهبی و رضامندی از زندگی زناشویی در خانواده‌های معلمان *مرد شهرستان قم*، پایان نامه کارشناسی ارشد، روانشناسی، قم، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی.

[۸] خدایاری فرد، محمد و دیگران، (۱۳۸۶)، رابطهٔ نگرش مذهبی با رضایت‌مندی زناشویی در دانشجویان متأهل (خانواده پژوهی)، سال سوم، شماره ۱۰، ص ۶۱۱- ۶۲۰.

[۹] دلاور، علی (۱۳۸۸) مبانی نظری وعملی پژوهش در علوم انسانی واجتماعی. چاپ هفتم، تهران؛ رشد.

[۱۰] دیویس، کالین (۱۳۸۲)، خانواده :راهنمای مفاهیم و متون برای متخصص یاوری، ترجمه فرشاد بهاری و دیگران،تهران:انتشارات تزکیه.

[۱۱] رحیمی، زهرا، (۱۳۸۳) رابطه تعارضات زناشویی باسلامت روان زوجین در شهر تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد مشاوره، تهران. دانشگاه آزاد رودهن.

[۱۲] رسولی،رویا، (۱۳۹۱) بررسی ومقایسه ای که در رابطه با جهت گیری مذهبی وعمل به باورهای دینی با سازگاری زناشویی در طلاب ودانشجویان، فصلنامه خانواده پژوهی، سال هشتم، زمستان، شماره ۳۲ .

[۱۳] سالاری، اسماعیل، معین لادن ,سهامی سوسن، حقیقی حمید (). بررسی رابطه مردسالاری همسان همسری با تعارضات زناشویی پرستاران متاهل، مجله زن ومطالعات خانواده، سال پنجم، بهار شماره نوزدهم ۹۵ ص ۱۱۴.

[۱۴] سلیمانیان، علی‌اکبر و دیگران، (۱۳۸۴). تعیین اثربخشی مشاوره انگیزشی نظام مند گروهی (SMC) بر کاهش آشفتگی زناشویی، تازه‌ها و پژوهش‌های مشاوره.

[۱۵] شیردل، ملیحه، (۱۳۸۵) عوامل گرایش زنان ومردان به رابطه نامشروع، فصلنامه علمی پژوهشی رفاه اجتماعی، سال ششم، شماره ۲۲.

[۱۶] صفائی راد، سوری و دیگران، (۱۳۹۰) رابطه بین تعارضهای زناشویی با طلاق عاطفی زنان مراجعه کننده به دادگاه‌های شرق تهران، فصلنامه پژوهش اجتماعی، سال پنجم، شماره بیستم.

[۱۷] صلحی، جواد و احمدی، محمدرضا (۱۳۹۲). نقش زندگی مذهبی در رضامندی زناشویی زوجین، روانشناسی و دین، شماره ۲، ص۹۰-۷۵.

[۱۸] عبداله زاده، حسن(۱۳۸۹) معرفی مقیاس نگرش به خیانت مارک واتلی، تهران :مؤسسه آزمون یار پویا.

[۱۹] عجم، علی‌اکبر (۱۳۹۳). تبیین ارتباط بین تعارض زناشویی ونگرش به خیانت در ازدواج ونقش ان در پیشرفت تحصیلی، اولین کنفرانس سراسری توسعه پایدار در علوم تربیتی وروانشناسی، مرکز راهکارهای دستیابی به توسعه پایدار.

[۲۰] غفوری، سمانه، و دیگران، (۱۳۹۰). بررسی اثربخشی روش بخشودگی مبتنی بر درمانهای معنوی ـ مذهبی در کاهش تعارضات زناشویی، فصلنامه پژوهش‌های روانشناختی، سال ششم، زمستان، شماره ۲۴.

[۲۱] فتوحی بناب، سکینه، (۱۳۸۸) بررسی رابطه جهت گیری مذهبی و سازگاری زناشویی، فصلنامه علمی پژوهشی دانشگاه تبریز، سال چهارم، شماره ۱۴.

ISSN: 2588-2864
http://www.psyj.ir

[۲۲] مدرسی، فریبا. زاهدیان، سید حسین، هاشمی محمداباد، نذیر.(۱۳۹۳ (میزان سازگاری زناشویی وکیفیت عشق در متقاضیان طلاق دارای سابقه خیانت زناشویی وفاقدسابقه خیانت زناشویی،مجله ارمغان دانش، دوره ۱۶ فروردین، شماره ۱.

[۲۳] منصور، لادن و ادیب راد، نسترن. (۱۳۸۳) مقایسه بین تعارض زناشویی و ابعاد آن درمراجعین زن مرکز خدمات مشاوره ای دانشگاه شهید بهشتی و زنان عادی، پژوهش‌های مشاوره (تازه‌ها و پژوهش‌های مشاوره) شماره سوم، ص ۶۴-۴۷.

[۲۴] مومنی جاوید، مهرآوروشعاع کاظمی، مهرانگیز. (۱۳۹۰) دیدگاههای نظری خیانت زناشویی و بهبود روابط، چاپ اول، تهران، آوای نور.

[۲۵] میراحمدی زاده، علیرضا و همکاران، (۱۳۸۲) «رضامندی زناشویی و تعیین عوامل تأثیرگذار بر آن در شیراز»، اندیشه و رفتار، سال هشتم، شماره ۴، ص ۵۶- ۶۳.

[۲۶] نجفی، حسین (۱۳۸۷). بررسی رابطهٔ جهت گیری مذهبی با رضایت زناشویی و صمیمیت زناشویی معلمان دبیرستان، پایان نامه کارشناسی ارشد، مشاوره خانواده، تهران، دانشگاه تهران.

[27] Allen, E. S., Rhoades, G. K., Stanley, S. M., Markman, H. J., Williams, T., Melton, J. and Clements, M. L. (2008), Premarital Precursors of Marital Infidelity. Family Process, 47: 243–259

[28] Allport, G.W & Ross, J.M.(1967); personal religious orientation and

[29] Amato, P. R., hohman-marriott, B. (2007). A comparison of high and low distress mariages that end in divorce. Journal of marriage and family, 62, 621-638.

[30] Beck, A. T, 2005, The current state of cognitive therapy: A 40-year retrospective, Archives of General psychiatry, v. 62, p. 953-959

[31] Birditt, K. S., Brown, E., Orbuch, T. L. and McIlvane, J. M. (2010), Marital Conflict Behaviors and Implications for Divorce Over 16 Years. Journal of Marriage and Family, 72: 1188–1204

[32] Bravo IM, Lmpkin PW. The complex case of marital Infidelity: An expla model of contributory processes to facilitate psychotherapy. Am J Fam Ther 2010; 38: 421-32

[33] Buehler, C.(2014). Interparental conflict styles and youth problem behavior: A two-sample replicationstudy. Journal of Marriage and the Family ,60, 119–132

[34] Call, R. A., & Heaton, T. B. (1997). Religious influence on marital stability. Journal For the Scientific Studies of Religion, 36, 382- 392.

[35] Chaeyoon, Lima., & Robert D. Putnam. (2010). Religion, Social Networks, and Life Satisfaction, American Sociological Review. American Sociological Association, ,75(6)7914–933.

[36] Christensen, A. (1998). Dysfunctional interaction patterns in couples.

[37] Cummings, E. M. and Davies, P. T. (2002), Effects of marital conflict on children: recent advances and emerging themes in process-oriented research. Journal of Child Psychology and Psychiatry, 43: 31–63.

[38] Demaris, A., Mahoney A., & Pargament K. I. (2010). Sanctification of marriage and general religiousness as buffers of the effects of marital inequity. Journal of Family Issues, 311255-1278.

[39] Extramential Involvement and Marital Dissatistacation. Sex Roles 12(9/10).

[40] Glass, shriley P. & Wright, Thomas L. (1985), Sex differences in Type of

[41] Greef, A & Bruyne,T, (2000). Conflict management style and marital satisfaction. journal of sex and marital therapy, 26 , 321 -334

[42] Gruner, L, (1985), The correlation of private, religious devotional practices andmarital adjustment. Journal of Cooperative Family Studies, v 16, N 1 , p. 54.

[43] Halford, W. K. (2001). Brief therapy for couples: Helping partners help themselves. New York:Guilford Press

[44] Johnson SM. Broken Bonds: An Emotionally Focused Approach to Infidelity Couple & Relat Ther 2005; 4: 17-29

ISSN: 2588-2864
http://www.psyj.ir

[45] Kim, Y.M. & Others, (2004), Spirituality and affect: a function of changes in religious affiliation. Personality and Individual Differences, V 37(4).
[46] Kotrla, K., & Dyer, P., & Stelzer, K. (2010). How clergy sexual misconduct happens: A qualitative study of first-hand accounts. Journal of the Scientific Study of Religion, (48)4, 817-824.